

אירועי ציון: מדיניות ונהלים

"עמקים-תבור"

מעודכן לשנת תשע"ט

(כתיבה ועריכה: אורית סוקר ואורי לנדסברג-כ"ץ)

2	מדיניות
5	התנהלות מבחנים ובחנים
6	מבחנים במועד ב'
8	חישוב ציונים לתעודה וציון בית-ספרי לבגרות
8	✓ חישוב ציון בית-ספרי לבגרות
8	✓ השפעת היעדרויות על הציון
9	✓ ציון בית-ספרי: הענקתו וערעור עליו
10	יושר אקדמי
11	נספח א': טופס ערעור תלמיד על חסימה למועדי ב'
13	נספח ב': טופס בקשה לשינוי ציון בית-ספרי לקראת בחינת הבגרות

מדיניות

"הערכה פנימית משמשת חלק בלתי נפרד מתהליך ההוראה-למידה השוטף והיום-יומי המתרחש בכיתות.

"כל מפגש בין מורה לתלמידיו מספק למורה מידע העשוי לתרום לקבלת ההחלטות שלו באשר להוראה וללמידה ולדרכים לקידום של התלמידים. בבחירת הכלי להערכה ואופן השימוש בו יש לוודא שהכלי יתאים למטרות ההערכה ולמטרות הלמידה וכן למאפייני התלמידים, לגילם ולצרכיהם. את הישגי התלמידים אפשר להעריך הן באמצעות שיח בעל-פה עם תלמידים, הן באמצעות פעולות לימודיות שוטפות והן באמצעות כלי הערכה מובנים, ביניהם מבחנים.

"עובדי ההוראה זקוקים לכלים מגוונים שיאפשרו להעריך מטרות הוראה שונות, תהליכים ותוצרים תוך התייחסות להקשר שהלמידה מתרחשת בו. המבחן הוא כלי הערכה שיטתי, המכיל בדרך כלל מקבץ שאלות המועברות לרוב לכל התלמידים בכיתה בפרק זמן קצוב ובתנאים אחידים, ובודק ידע והבנה בחומר הנלמד, מימונויות למידה ויכולות חשיבה.¹"

רכזי המקצועות של "עמקים-תבור" קבעו את המטרות הבאות לאירועי ציון בכלל, ולמבחנים בפרט:

- שיקוף מצבו של התלמיד לו עצמו, להוריו ולמורה, לצורך הכוונה להמשך הלמידה.
- שיקוף התקדמותו של התלמיד לכל הנ"ל.
- שיקוף מצב הכיתה למורה, לצורך התאמת התכנית ודרכי ההוראה.
- עידוד התלמיד ללמידה ולהתקדמות, ע"י מתן חיזוק חיובי.
- העלאת המוטיבציה ללמידה.
- שיבוץ תלמידים לרמות ולהקבצות.

המדיניות החינוכית שלנו מעודדת כל תלמיד להצליח בלימודיו. אירועי הציון הם כלי שנועד לקדם תלמידים כחלק מתהליך הלמידה. מורי התלמיד יסייעו להצלחתו לפני המבחן/בוחן/עבודה, במהלכם ולאחר סיומם. כל זאת בהתאם לנהלים שלעיל, ותוך הקפדה על יושר אקדמי.

אנו מזמינים את קהילת ההורים והתלמידים להתוודע למדיניות האקדמית שלנו, לנהוג על פיה וליהנות מהאפשרות להצלחה שהיא מציעה ומאפשרת.

¹ עד כאן – מתוך אתר משרד החינוך

אירועי ציון הנהוגים ב"עמקים-תבור": הגדרות

מבחן ✓

מבחן הוא אירוע שנקבע מראש ומופיע בלוח המבחנים. הוא בודק ידע ומיומנויות בהיקף רחב. השפעתו על הציון הסופי במקצוע היא משמעותית.

- בדרך כלל יתקיימו בכל מקצוע 2-3 מבחנים במחצית.
- היקף החומר במבחן הוא רחב, לפי החלטת המורה והודעתו.
- המורה יפרט לתלמידים את החומר למבחן לפחות 5 ימים לפני מועדו.
- לא ייקבעו לתלמיד יותר משלושה מבחנים בשבוע, וישמר רווח של יום לפחות בין מבחן למבחן.
- כללים אלה אינם תקפים למועדי ב', אשר מתקיימים ללא התחשבות במועדי ההיבחנות הרגילים.
- תלמיד שנבצר ממנו להיבחן עם הכיתה זכאי למועד ב', לפי התקנות שבהמשך.
- תלמיד שנכשל במבחן זכאי להגיש עבודה לתיקון הציון, בתיאום עם המורה. התיקון יהיה עד לציון 65 (אלא אם כן יחליט המורה לאפשר ציון גבוה יותר).

בוחן ✓

- בוחן הוא אירוע שהיקף החומר שהוא מקיף מוגבל.
- בוחן יכול חומר של 2-3 השיעורים האחרונים, או של 2-3 שיעורי הבית האחרונים.
 - בוחן לא יארך יותר מ-30 דקות.
 - ניתן לקיים בוחן בהודעה מראש, או ללא הודעה מראש ("בוחן פתע").
 - השפעת הבוחן על הציון הסופי במקצוע היא מוגבלת.
 - אין הגבלה על מספר הבחנים שניתן לקיים ביום אחד. עם זאת, המורים מתבקשים להתחשב במטלות הנוספות שעל התלמיד בקביעת הבוחן.
 - תלמיד שנבצר ממנו לגשת לבוחן (מסיבות מוצדקות) – יחליט המורה איזה מטלה חלופית יטיל עליו, או שיחליט להשמיט את ציון הבוחן מציון מהחישוב הסופי.

עבודת כיתה ✓

כל עבודה שהמורה מטיל על תלמידיו בזמן השיעור, ואשר ניתן עבודה ציון.

עבודת בית ✓

כל עבודה שהמורה מטיל על תלמידיו להכנה ולהגשה בזמן קצוב, ואשר ניתן עבודה ציון.

אירועי ציון נוספים ✓

בבית-ספרנו מתקיימים אירועי ציון רבים נוספים במסגרת הערכה חלופית. אירועים אלה כפופים לנהלים אשר המורה מגדיר מראש לכיתה.

בחינת מתכונת ✓

בחינה אשר נבנית במתכונת בחינת הבגרות, מבחינת היקף, סוג השאלות ומשך הזמן המוקצב לה

- בחינת המתכונת תתקיים לפי לוח מבחנים מיוחד, ותלווה בהודעה מראש של שבועיים לפחות לגבי מועדה והיקפה.
- משקל בחינת המתכונת הוא 30% מהציון הבית-ספרי של התלמיד במקצוע הבגרות אליו הוא ניגש.
- במקרה בו מתקיימות **שתי בחינות מתכונת** במקצוע, לציון הגבוה יהיה משקל גדול יותר בקביעת הציון הבית-ספרי.

2

התנהלות מבחנים ובחנים

1. **לוח המבחנים הכיתתי** מפורסם דרך קבע בדף הבית של אתר ביה"ס. **באחריותו של כל תלמיד** להתעדכן במועדי המבחנים שלו. שינויים בלוח המבחנים ילוו בהודעה במש"ב, או הודעה של המורה בכיתה.
2. **באחריות התלמידים לעיין בלוח המבחנים דרך קבע ולתכנן את סדר יומם, כך שיספיקו להתכונן לכל המבחנים.**
3. מחובתו של תלמיד **לעשות כל מאמץ** כדי להתכונן לבחינה ולגשת אליה במועד.
4. באחריות המורה **לתזכר את התלמידים לפחות חמישה ימים מראש**, בעל-פה או במש"ב, וליידע אותם לגבי חומר הבחינה.
5. חובה על כל תלמיד להגיע לבחינה כשהוא **מוכן ומצוייד** בכלי כתיבה הולמים (ברוב המבחנים יש לכתוב בעט שחור או כחול).
6. בזמן הבחינה יהיה **שולחנו של התלמיד ריק לחלוטין**, למעט: טופס הבחינה, דפי כתיבה, כלי כתיבה – ללא קלמר! - ובקבוק מים. במבחנים שאורכם שלושה שיעורים ומעלה יורשה התלמיד לאכול בזמן המבחן.
7. **הטלפון הסלולארי** יהיה כבוי, בתוך תיקו האישי של התלמיד. למען הסר ספק: לא ניתן לעשות כל שימוש בטלפון הסלולארי במהלך המבחן, לרבות האזנה למוסיקה, שימוש במחשבון וכד'.
8. **התיקים יונחו בקדמת הכיתה.**
9. על התלמידים לשמור על **שקט בכיתה** ולאפשר ריכוז ועבודה מיטבית לחבריהם לכיתה.
10. **במקרה בו תלמיד מתקשה מאד בבחינה, המורה יאפשר לו סיוע**, כגון: חומר פתוח, הפחתת שאלות, עזרה אישית, סיום מבחן בבית וכד'. במקרה כזה, ציונו של התלמיד יחושב מתוך 70 או מתוך 60, בהתאם לסיוע שקיבל³.
11. **המורה יבדוק מבחנים** ויחזירם לתלמידים בטווח של שבועיים מיום ההיבחנות, למעט מקרים חריגים, באישור המנהל או המנהל/ת הפדגוגי.

² הכוונה למבחנים ובחנים סטנדרטיים. במקרה של מבחנים או בחנים עם חומר פתוח הנהלים יהיו שונים.

³ תלמידים אשר נמצאו זכאים להתאמות היבחנות – ייקבע עבורם נוהל אישי וציונם יחושב בהתאם.

מבחנים במועד ב'

1. תלמידים חייבים להיבחן במועד שנקבע לכיתה.
2. מועדי ב' מיועדים אך ורק לתלמידים שלא ניגשו למבחן במועד שנקבע לכיתה. למען הסר ספק: מועדי ב' לא נועדו לתלמידים המבקשים לשפר ציון, או לתלמידים שהפסידו בוחן.
3. תלמיד שלא ניגש למבחן ציונו הוא 0, עד לתיקון הציון. ציון זה יוקלד ע"י המורה למשו"ב.
4. מועדי ב' יתקיימו בימי שישי. בכל מחצית יתקיימו כארבעה מועדי ב'.
5. תלמיד יוכל לגשת לשני מועדי ב' לכל היותר בכל סמסטר, כולל בחינות מתכונת.
6. תיאום מועד ב': תלמיד אשר נמנע ממנו להיבחן במועד א' יבקש מהמורה לתאם עבורו מועד ב'.
7. המורה ירשום את התלמיד למועד ב' הקרוב ביותר. לתשומת לב התלמידים: ברישום למועד ב' אין אפשרות להתחשב בלוח המבחנים שלכם. כמו-כן, ייתכן שהמבחן במועד ב' יתקיים לאחר תקופה ארוכה, עקב היעדר מקום פנוי.
8. רישום התלמיד למועד ב' יעשה ע"י המורה, דרך הלשונית "קישורים בית ספריים". שימו לב, יש לרשום את שם התלמיד, מקצוע הבחינה ותאריך המבחן.
9. תלמיד שנעדר ממועד ב' – יחשב לו כאילו ניצל את זכותו למועד. כמו-כן, יירשם לו ציון 0 עבור אותו מבחן.
10. תלמיד אשר ייגש לשני מבחנים ייחסם, ויקבל על כך הודעה בכתב.
תלמיד שנחסם לא יוכל לגשת למועד ב' נוסף באותו סמסטר.

11. תלמיד אשר נחסם למועד ב' (לאחר שניגש לשני מועדי ב') יוכל להגיש עבודה לתיקון הציון, בתיאום עם המורה, אך ציונו יחושב מתוך 60 (כלומר: ציון $100 > 60$, ציון $80 > 48$, וכן הלאה).¹

12. תלמיד שנכשל במבחן זכאי להגיש עבודה לתיקון הציון, בתיאום עם המורה. התיקון יהיה עד לציון 65²

13. ערעור תלמיד על חסימה: תלמיד חסום אשר נזקק למועד ב' נוסף, מסיבה שהיא לדעתו מוצדקת, יפנה בכתב, בטופס מיוחד, לרכז השכבה ויפרט את בקשתו. התלמיד יחתיים את הוריו ואת המחנך על הפנייה (במקרה שרכז השכבה הוא גם המחנך יפנה התלמיד למנהל/ת החטיבה). רכז השכבה יודיע את החלטתו לתלמיד בכתב. את הטופס ניתן להוריד באתר ביה"ס (ר' נספח א').

14. תלמיד שנעדר ממבחן עקב השתתפות בפעילות חברתית ו/או ספורטיבית מטעם בית הספר יהיה זכאי למועד ב' במהלך שבוע הלימודים. מועד זה ייקבע בתיאום עם מורה המקצוע.

¹ לפי שיקול דעתו של המורה, במקרים חריגים, תהייה אפשרות לחשב את הציון על בסיס גבוה יותר. כמו-כן, המורה יכול לדרוש מהתלמיד עבודת בית במקום תיקון מבחן.

² לפי שיקול דעתו של המורה, במקרים חריגים, תהייה אפשרות לחשב את הציון על בסיס גבוה יותר.

חישוב ציונים לתעודה וציון בית-ספרי לבגרות

✓ ציונים לתעודה

בכל מחצית יחושבו הציונים כלהלן:

80% - ציון משוקלל של הישגים: מבחנים, בחנים, עבודות, שעורי בית ואירועי ציון אחרים. המשקל היחסי של כל אירוע מופיע במש"ב.

20% - תפקוד לימודי, אשר יכלול את הערכת המורה לתפקודו של התלמיד בשיעורים: השתתפות, עבודה סדירה, כיבוד הכללים המפורטים בתקנון ביה"ס. ציון זה יתבסס על הערות המש"ב שהזין המורה לתלמיד במהלך המחצית.

✓ חישוב ציון בית-ספרי לבגרות

החל משנה"ל תשע"ה הנהיג משרד החינוך את שיטת 30%-70%.

30% מציון הבגרות הוא ציון בית-ספרי פנימי אשר ייקבע ע"י המורה בהתאם להחלטת צוות המקצוע ורכז המקצוע. ציון זה ייגזר מתוך ציוני מטלות מסורתיות, כגון ומבחנים ובחנים, תוך מתן דגש למטלות של הערכה חלופית.

70% מציון הבגרות יהיה שקלול של בחינת הבגרות החיצונית (50%) וציון בית-ספרי (20%).

הציון הבית-ספרי יהווה שקלול של הישגי התלמיד בשנות לימודיו לקראת בחינת הבגרות ושל בחינת המתכונת, כלהלן:

20% - ממוצע המחציות בשנת הלימודים הראשונה

50% - ממוצע המחציות בשנת הלימודים השנייה

30% - ציון בחינת המתכונת.

✓ השפעת היעדרויות על הציון

לפי הנחיית חוזר מנכ"ל משרד החינוך היעדרות משיעורים מסיבות לא מוצדקות⁶ יביא להפחתת ציון הישגים בתעודה כלהלן:

עד 15% היעדרויות במקצוע – לא תחול הפחתה בציון

16%-20% היעדרויות במקצוע – הפחתה של 5 נ'

21%-25% היעדרויות במקצוע – הפחתה של 7 נ'

26%-30% היעדרויות במקצוע – הפחתה של 9 נ'

30% היעדרויות ומעלה – התלמיד אינו זכאי לציון במקצוע.

⁶ לפירוט סיבות מוצדקות ומדיניות משרד החינוך: <http://cms.education.gov.il/educationcms/applications/mankal/etsmedorim/6/6-6/horaotkeva/k-2008-8a-6-6-2.htm>

תלמיד אשר נעדר 30% ומעלה מהשיעורים במקצוע בגרות, תדון המועצה הפדגוגית הבית-ספרית במקרה ותחליט האם לזכותו בציון בית-ספרי. במקרה בו תחליט המועצה שלא לזכות את התלמיד בציון בית-ספרי, התלמיד לא יוכל לגשת לבחינת הבגרות במקצוע באותו מועד.

✓ ציון בית-ספרי: הענקתו וערעור עליו

- המורה יידע את תלמידיו על הציון הבית-ספרי לפחות שבוע לפני מועד בחינת הבגרות.
- היידוע יעשה ע"י הקלדה למש"ב. באחריות התלמידים לבדוק במש"ב את ציונייהם.
- תלמיד יוכל לערער על הציון הבית-ספרי שניתן לו בתוך שלושה ימים לכל היותר. הערעור יעשה בכתב, בטופס המצורף בנספח ב'. הערעור יוגש למורה .
- אם תשובת המורה לא תספק את התלמיד, הוא יוכל לערער גם בפני רכז המקצוע והמנהל/ת הפדגוגית/ת .

יושר אקדמי

בבית-ספרנו אנו מקפידים על יושר אקדמי, שמשמעותו - חוסר סובלנות להעתקות במבחנים, או לשימוש במקורות מידע בכתיבת עבודות מבלי לציין את מקורן. אנו מאמינים כי שמירה על יושר אקדמי חשובה לעיצוב דמות הבוגר כאדם ישר, הבוטח בעצמו וביכולותיו. כמו-כן, יושר אקדמי מבסס יחסים של אמון בין תלמידים למוריהם, ותורם לשמו הטוב של בית-הספר.

1. **תלמיד אשר יתפס מרמה:** מעתיק במבחן, או שיגיש עבודה מועתקת, ציונו במבחן או בעבודה יהיה 0, ללא אפשרות לתיקון (זאת בשונה מציון נכשל רגיל, אותו ניתן לתקן עד 60 ואף יותר, במקרים מסוימים).
2. **הימצאות מכשיר סלולרי, דולק או כבוי, מחוץ לתיקו של התלמיד, בשעת מבחן או בוחן, תיחשב אוטומטית לניסיון להעתקה.** במקרה כזה, יילקח הבוחן או המבחן באופן מיידי וציונו של התלמיד יהיה 0.
3. **העתקה בעבודה:** תלמיד אשר נעזר בכתיבת עבודתו במקורות חוץ, כולל מידע מהאינטרנט או עזרה של חברים לכיתה או אנשים אחרים, **חייב לציין זאת בעבודתו.**
4. **טיפול באירוע של חוסר יושר אקדמי (רמאות):**
 - א. תלמיד אשר נתפס מרמה במבחן או בבוחן – עבודתו תילקח באופן מיידי והמורה יודיע לו כי ציונו הוא 0. ציון זה יוקלד מיידי במש"ב.
 - ב. המורה **יידע בהחלטה** את מחנכו של התלמיד ואת רכז המקצוע.
 - ג. המורה יקיים **שיחה חינוכית** עם התלמיד במועד הקרוב ביותר לאירוע. בשיחה יסביר המורה את ההיבטים השליליים של אירוע הרמאות ויבהיר את השלכותיו כפי שפורטו לעיל.
 - ד. בעקבות השיחה, תלמיד אשר ירצה **לערער על החלטת** המורה יכתוב מכתב בו יתאר את נסיבות האירוע ויסביר מדוע, לדעתו, יש לשנות את ההחלטה. התלמיד יגיש את המכתב למורה, אשר יחליט כיצד לנהוג בהתייעצות עם המחנך ועם רכז המקצוע.
 - ה. עם **הישנות אירועים של רמאות**, התלמיד והוריו יזמנו לשיחה בבית-הספר ע"י הצוות החינוכי.
5. **לתלמידינו הניגשים לבחינות הבגרות:** אנא דעו כי משרד החינוך מתייחס לנושא ברצינות רבה. תלמיד אשר נתפס בהעתקה ציונו נשלל, וכן נשללת ממנו האפשרות לגשת לאותו מבחן במשך שלושה מועדים. משרד החינוך מאתר מעתיקים הן בשעת ההיבחנות, והן בעת בדיקת המחברות.

נספח א': טופס ערעור תלמיד על חסימה למועדי ב'

לתלמיד שנבחן במועד ב' פעמיים בסמסטר ומבקש להיבחן פעם נוספת

פרטי התלמיד:

שם משפחה _____ שם פרטי _____ תאריך _____
 כיתה _____ מחנך/ת _____
 המקצוע בו את/ה מבקש/ת לגשת למועד ב' _____
 המורה _____

שים לב: מועד ב' שלישי יתאפשר רק אם היעדרויותך משני המבחנים הקודמים וגם ממבחן זה הן מוצדקות. את/ה, הורך והמחנך שלך תאשרו בחתימותיכם כי ההיעדרויות היו מוצדקות. אם לא יאושר לך מועד נוסף, באפשרותך לבקש מהמורה להגיש עבודה שציונה יהיה עד 60.

הצהרת תלמיד:

אני מצהיר בזאת כי הסיבה בגינה נעדרתי מהמבחן הראשון בו ניגשתי למועד ב' הייתה מוצדקת. להלן פירוט הסיבה (אנא פרט והסבר: מהו המקצוע, ומדוע לא נבחנת עם הכיתה):

אני מצהיר בזאת כי הסיבה בגינה נעדרתי מהמבחן השני בו ניגשתי למועד ב' הייתה מוצדקת. להלן פירוט הסיבה (אנא פרט והסבר: מהו המקצוע, ומדוע לא נבחנת עם הכיתה):

אני מצהיר בזאת כי הסיבה בגינה נעדרתי השלישי בו אני מבקש לגשת למועד ב' היא מוצדקת. להלן פירוט הסיבה (אנא פרט והסבר: מהו המקצוע, ומדוע לא נבחנת עם הכיתה):

חתימת תלמיד/ה _____ תאריך _____

הצהרת הורים:

אני (שם פרטי ומשפחה) _____ אביו/אמו של התלמיד _____ מאשר בזאת כי ידעתי על היעדרותו של בני/בתי משלושת המבחנים .
 אני מאשר כי הצהרותיו של בני/בתי לגבי הסיבות להיעדרותו משלושת המבחנים הן אמת .
 אני תומך/ת בבקשתו להיבחן במועד ב'.
 הערות: _____
 חתימת הורה _____ תאריך _____

הצהרת מחנך/ת:

אני (שם פרטי ומשפחה) _____ המחנכת של _____ מאשר/ת בזאת כי, ככל שידוע לי, הצהרותיו של התלמיד/ה לגבי הסיבות להיעדרותו משלושת המבחנים הן אמת .
 אני תומך/ת בבקשתו להיבחן במועד ב'.
 הערות: _____
 חתימת הורה _____ תאריך _____

החלטת רכז/ת השכבה/החטיבה:

שם הרכז/ת _____
 החלטה מנומקת _____

 חתימה _____ תאריך _____

נספח ב': טופס בקשה לשינוי ציון בית-ספרי לקראת בחינת הבגרות

שימו לב: עליכם למלא את הטופס ולהגישו למורה, לרכז המקצוע ולמנהלת הפדגוגית. עליכם לעשות זאת על למועד האחרון לערעור – בדרך כלל בתוך יום מפרסום הציון.

לכ' המורה _____ מקצוע _____
 שם התלמיד _____ כיתה _____ מחנך/ת _____

הציון הבית ספרי שניתן לי לקראת בחינת הבגרות במקצוע הוא _____. אני מבקש לערער על ציון זה ולהעלותו לציון _____.

פירוט תפקודי והישגי במקצוע:

1. הציונים שצברתי במקצוע במהלך השנה הם (נא להעתיק מהמשו"ב): _____
2. ציון בחינת המתכונת שלי הוא: _____
3. הנוכחות שלי בשיעורים (התמדה בהגעה לשיעורים) היא: _____
4. התפקוד הלימודי שלי במהלך השנה (הגעה בזמן, הקשבה, עבודה בכיתה, הכנת ש"ב, משמעת) כפי שאני רואה אותו, הוא: _____

לדעתי, אני ראוי לציון שביקשתי מכיון ש – [פרט את נימוקיך]

בתודה מראש,

חתימה: _____ תאריך _____

תשובה מנומקת של המורה:

תשובה מנומקת של רכז המקצוע:

תשובה מנומקת של המנהל/ת הפדגוגית: